

Velkommen til foredragssæsonen 2019-20

Så er vi tilbage med et nyt program. Som alle ved, blev forårssæsonen yderst mærkelig, og i marts endte vi jo med at måtte aflyse resten af sæsonen. Det var forhåbentlig en enlig svale, og nu er vi i hvert fald klar med en ny sæson, der ikke står tilbage for de foregående. Vi skal høre om Vadehav og klimasvingninger, om danske læger under besættelsen, om sønderjysk humor, om rav og ravets historie, kalkmalerier, landsforræderen Struensee, tyske flygtninge og meget mere. I år arrangerer vi udflugter til bl.a. den helt ny udstilling på Nymindegab Museum, Kaj Munks præstegård i Vedersø og JANUS Bygningen i Tistrup.

Det er som altid muligt at få kørelejlighed til foredrag og udflugter ved henvendelse til Vardemuseerne på tlf.: 75220877. **NB!** Foredragene afholdes på flere forskellige lokaliteter, så hold øje med tid og sted her i programmet og på vardemuseerne.dk. Vi glæder os til at se jer!

AUGUST

Vadehav og klimasvingninger

Lektor i geografi på Københavns Universitet Jesper Bartholdy
Mandag d. 24. august 2020, kl. 19.30, Restaurant Ho Bugt

Klimaet er på alles læber i disse år, og derfor har vi inviteret Jesper Bartholdy fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, KU, som vil dele ud af sin viden om vadehavet og klimasvingninger. Foredraget vil være delt i to. Først Vadehavets udvikling med fokus på vores viden bragt til veje, siden Skallingelaboratoriet blev grundlagt. Dernæst skal det handle om klimasvingninger, dvs. det vi kender til dem og deres forventede indflydelse på Vadehavet. Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet. Tilmelding senest torsdag den 20. august 2020 på tlf.: 75220877. Kaffe kan købes.

SEPTEMBER

Malernes Nymindegab

Museumsinspektør Vardemuseerne John V. Jensen
Mandag d. 7. september 2020, kl. 19.30, Nymindegab Museum

Nymindegabmalerne står i centrum denne aften, hvor vi skal rundt og se de nye udstillinger på det nyrenoverede Nymindegab Museum. Vi skal høre historien om Laurits Tuxens "opdagelse" af Nymindegab, stedets særlige poesi og om malerne. Vi skal

også høre om "Æ Gafs" vandring og Nymindegabs korte historie, men også om kulturmødet mellem de lokale og turisterne, jægerne og malerne, der kom til Nymindegab fra 1890'erne. Vi skal selvfølgelig også se nogle af de nye malerier, som samlingen senest er blevet forøget med.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet. Tilmelding senest torsdag d. 3. september 2020 på tlf.: 75220877. Kaffe serveres.

Sønderjysk humor – osse for danskere

Forfatter og foredragsholder Sven Erik Ravn
Onsdag d. 30. september 2020, kl. 19.30, Kulturhuset i Ølgod

Den sønderjyske identitet rummer også en speciel form for humor. Her bruger vi ikke bare at fortælle anekdoter, men bruger humoren med et glimt i øjet for eksempel til at pille andre ned fra piedestalen. Tittlen "osse for danskere" henviser til, at foredraget er på dansk og ikke på sønderjysk dialekt. Det bliver en aften med sønderjyske anekdoter, personlige oplevelser af morsomme/pinlige begivenheder, sønderjyske specialiteter og andet godt fra vores alt andet end kedelige udkant. En informativ og uhøjtidelig introduktion til Sønderjylland.

OKTOBER

Flygtningene i Oksbøl

Museumsinspektør, Vardemuseerne John V. Jensen
Mandag d. 5. oktober 2020, kl. 19.30, Danhostel, Oksbøl

I årene efter besættelsen havde Danmark ansvaret for mere end 200.000 tyske flygtninge, der ikke kunne vende tilbage til deres hjemstavn foreløbig – om overhovedet. I foredraget skal vi høre om de mange overvejelser det afstedkom hos de danske myndigheder, men vi skal også en tur ind bag pigtråden, hvor dagbøger og breve kan være med til at nuancere vores billede af de tyske flygtninges ophold i Danmark. Foredraget er baseret på bogen "Tyskere på flugt", der udkom i maj 2020. Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet. Tilmelding senest torsdag d. 1. oktober 2020 på tlf.: 75220877. Kaffe kan købes.

Hjedding – Den lokale verdenshistorie

Historiestuderende Søren Stubbjær Pedersen
Onsdag d. 21. oktober 2020, kl. 19.30, Kulturhuset i Ølgod

Ølgod-drengen Søren gjorde sig i 2015 bemærket, da hans tre noveller om Hjedding Andelsmejeri vandt en landsdækkende

gymnasiekonkurrence. Siden da har Søren studeret historie på Aarhus Universitet, men er nu så småt på vej tilbage til det vestjyske. I foråret 2020 har han været i praktik ved Vardemuseerne, hvor han i efteråret skal skrive sit speciale; også om Hjedding Andelsmejeri. Søren vil fortælle om sin studietid og historiske arbejde, og slutte af med et foredrag om Hjedding Andelsmejeri, hvor han giver sit bud på, hvorfor det lille murstenshus bør regnes som verdensarv.

Udstillingsåbning i Lindberg Salen

Lørdag d. 24. oktober kl. 14.00, Ølgod Museum

I forbindelse med kulturdagene åbnes en udstilling med malerier af den lokale kunstner Hans Agersnap i Lindberg Salen.

NOVEMBER

Havets guld – 40 millioner års ravhistorie

Museumsinspektør, Vardemuseerne Lene B. Frandsen
Tirsdag d. 10. november 2020, kl. 19.30 i Tirpitz

Foredraget vil handle om ravets natur- og kulturhistorie fra dets oprindelse som harpiks i ravskovene langt mod nord, dets rejse hertil, og hvordan det er blevet samlet af mennesker fra oldtiden til i dag. Anvendelsen og udformningen af ravet fortæller ikke bare om tidernes skiftende mode, men også om magi, overtro og religion. Efter foredraget vil der blive lejlighed til at se ravudstillingen i Tirpitz og stille spørgsmål til genstandene i udstillingen. Lene B. Frandsen tager udgangspunkt i sin ny bog om ravet og ravudstillingen i Tirpitz.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet. Tilmelding senest torsdag d. 5. november 2020 på tlf.: 75220877. Kaffe serveres.

Ekspropriationen af Eventyrets land

Museumsinspektør, Vardemuseerne John V. Jensen
Onsdag d. 25. november 2020, kl. 19.30, Kulturhuset i Ølgod

"Ekspropriationen af Eventyrets land viser ikke kun en ualmindelig kynisk, beregnende og nonchalant adfærd fra den danske stats side. Ekspropriationen er et af de værste angreb mod en lokalbefolkning siden Anden Verdenskrig". Sådan er ekspropriationen af de militære arealer vest for Oksbøl blevet karakteriseret. I foredraget skal vi høre historien og baggrunden for ekspropriationen af de knap 2000 hektar, der betød, at området blev affolket, og over 100 familier blev tvunget til at opgive deres hjem og det, der i mange tilfælde også var deres livsgrundlag.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

JANUAR

Struensee og Caroline Mathilde

Professor ved Københavns Universitet, Ulrik Langen
Mandag d. 18. januar 2021, kl. 19.30, Brorsons skolen Varde

Da livlæge og kabinetsminister Johann Friedrich Struensee blev henrettet i april 1772, var der næppe mange, der kneb en tåre. Faktisk blev hans fængsling og senere henrettelse mødt med glædesudbrud af hidtil usete dimensioner. Man kan derfor spørge, hvordan det er gået til, den nok mest upopulære politiker i danmarkshistorien er endt med at blive et symbol på fremskridt, humanitet og opgør med formørkede traditioner. Mange etiketter er gennem tiden blevet hæftet på J.F. Struensee. I dette foredrag følger vi Struensee som politiker, efterfulgt af hans senere forvandling fra i samtiden til at være opfattet som landsforræder og lykkeridder til at blive tragisk elsker og oplysningshelt i faglitteratur, film og fiktion.

Tilmelding senest torsdag d. 14. januar 2021 på tlf.: 75220877.

Kaffe kan købes.

Magten i kalkmaleriet – fra Aal kirke til Brøns kirke

Historiker ph.d. Torben Svendrup
Onsdag d. 20. januar 2021, kl. 19.30, Kulturhuset i Ølgod

Gennem kalkmalerierne i de danske landsbykirker kan man følge, hvordan magten udvikler og ændrer sig indenfor kirken. I Aal kirke (Oksbøl) ser vi fx hvordan stormanden ejede og betalte kirken i højmiddelalderen. Det er derfor stormandens verden, man ser på kirkens billeder. Gennem kalkmalerierne ser vi den store forandring, der indtræder med indførelse af tiende og kirkeværgeninstitutionen. Det var bønder, der blev kirkeværgerne og nu var det bøndernes verden, man så i kalkmalerierne. På kirkernes vægge møder man dagens arbejde, sex, druk, magi og trolddom, latrinære scener osv. Foredraget slutter med reformationen, hvor Brøns kirke er et fornemt eksempel på tidens malerier.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

EVENTYRETS LAND

Motivet på folderens forside er en plakat tegnet af Verner Hancke i 1946. Plakaten er blevet genoptrykt, og kan købes i Vardemuseernes butikker og webshop.

Undertegnede indmelder sig/os hermed i Varde Museumsforening

☐ Enkeltperson
☐ Par
☐ Firma/institution

Navn:

Adresse:

Kontingent

Enkeltperson kr. 175,-
Par kr. 250,-
Firma/institution kr. 500,-

Foredrag

Medlemmer gratis
Ikke-medlemmer kr. 50,-

Foredragene i Kulturhuset i Ølgod

Gratis kaffe til medbragt brød.

Kontakt

Vardemuseerne
på tlf.: 75 22 08 77 eller
e-mail: vam@vardemuseum.dk

Tilmeld dig museets nyhedsbrev og modtag altid seneste nyt om museets bogudgivelser og udstillingsåbninger. Gå ind på vardemuseerne.dk

- Gratis adgang til alle udstillingssteder under Vardemuseerne, dog ikke Tirpitz
- Rabat på entré til Tirpitz
- Dagsbillet 95,- Årskort 190,-
- 10% rabat i museumsbutikkerne
- Museets årbog *opdatering*
- Arrangementer og foredrag
- Støt museets arbejde

**Det er vigtigt at forevise
medlemskort for at opnå
disse fordele**

Krigere uden våben

Lægerne var den faggruppe, som i forhold til sin størrelse var mest aktive i kampen mod den tyske besættelse 1940-45. Enkelte spillede helt centrale roller: Tre af de 12 medlemmer i Danmarks Frihedsråd var læger. I kraft af deres profession blev de trukket ind i begivenhederne og endte med at yde et kolossal bidrag – også i den væbnede kamp selv om mange ikke brød sig om at bruge våben. Journalist og forfatter Klaus Larsen har skrevet bogen om lægernes indsats – ”Krigere uden våben”. Hør den spændende historie og se et stort udvalg af de sjældne billeder, han gravede frem under sin research til bogen.

Generalforsamling i Varde Museumsforening

Minerydningen på den jyske vestkyst i 1945

Den tyske besættelsesmagt efterlod ved befrielsen 1.500.000 landminer. Landminerne lå især på den jyske vestkyst og gjorde denne utilgængelig og livsfarlig. Ved kapitulationen blev det aftalt, at tyskerne selv skulle rydde minerne. Opgaven var farlig, og 150 tyske mineryddere mistede livet og dobbelt så mange blev såret. Var der, som det antydes i filmen *Under Sandet* fra 2015, tale om et af danmarkshistoriens sorte kapitler? Var der tale om danske krigsforbrydelser? I foredraget får vi hele historien, fra udlægningen af de første miner i 1943 til minerydningen på Skallingen (2006-12), baseret på helt nye kildestudier og foredragsholderens nye bog *Livsfare – miner!*

--

Kunsten og Tistrup

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.
Tilmelding senest torsdag d. 11. marts 2021 på tlf.: 75220877.
Kaffe kan købes.

Onsdag d. 31. marts 2021, kl. 19.30, Kulturhuset Ølgod

APRIL

Friluft vejleder og leder af NKV Lasse Frøkjær Madsen
Mandag d. 19. april 2021, kl. 19.30 i Gl. Skovfogedbolig,
Roustvej 111, Varde

Tur til Kaj Munks præstegård i Vedersø

Eftermiddagstur til egnen omkring Ringkøbing Fjord

Genforeningen
– da Sønderjylland blev delt i 1920

I 2020 var det 100 år siden Genforeningen. Hvorfor blev Sønderjylland delt? Hvorfor kom grænsen til at gå, hvor vi kender den i dag? Kunne grænsen være blevet trukket anderledes? Er den dansk-tyske grænse trukket retfærdigt? Disse og mange andre spørgsmål vil blive besvaret i foredraget om Genforeningen i 1920. Det tyske nederlag i Første Verdenskrig gav de dansksindede sønderjyder en mulighed for at stemme sig hjem til Danmark i februar 1920. Der var to afstemninger, den første i zone I den 10. februar 1920 med et klart dansk flertal, den anden i zone II den 14. marts 1920, hvor der overalt var tysk flertal.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.
Tilmelding senest torsdag d. 10. juni 2021 på tlf.: 75220877.
Kaffe kan købes.

